

۲۰۱۷/۰۴/۲۴

دوکتور محمد ظاهر عزیز

روز جهانی زمین

ستاره زمین از دید مهتاب

ستاره زمین در آسمان مهتاب

(ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کار اند
تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری)

زمین زاد گاه و جایگاه عالم بشریت است. زمین، ستاره ای پرفیض کاینات که در طول قرن ها به انسان ها، حیوانات و نباتات یعنی همه زنده جان ها، با لطف و مانند مادر مهربان، جای مسکن، نان و آب و هوا بخشید، انسان ها و دیگر زنده جان ها را در آغوش پر لطف خود پروراند و هنوز هم منبع و مرکز پرورش همه زنده جان ها است.

۲۲ اپریل روز جهانی زمین است.

مراد از تجلیل این روز تنها یاد آوری از سخاوت و غنای عظیم زمین نیست که در قلب خود جا داده است، و در طول میلیون ها قرن به باشندگان خود با لطف بخشیده است، بلکه مراد حفظ هست و بود انسان هاست که در خطر بزرگ و بی اعتنائی خاص باشندگان زمین، خود شان قرار گرفته اند و اگر به صورت جدی و هوشیارانه برای حفظ آنچه در خاک، آب و هوای زمین است توجه صورت نگیرد، تباهی بار آرد چون که در صورت ویرانی و خرابی زمین، بازگشت به اصل غنای آن، وجود ندارد.

ارزش های بنیادی فرهنگ اسلامی نیز به دلیل بر خورداری از پشتوانه اخلاقی این فرهنگ، نقش اساسی در حفظ و پایداری منابع زمین و محیط زیست ایفا می کنند.

نگاه فرهنگ اسلامی به طبیعت و محیط زیست اعم از جاندار و بی جان، عاطفی، اخلاقی، معنوی و هدایت گرانه است و بر خورداری از مواهب طبیعی نیز بر پایه اصول متین، عادلانه، حکیمانه، متوازن و سازنده استوار گردیده است. از سوی دیگر،

در فرهنگ اسلامی قانون لاضرر (لاضرر و لا ضرار فی الاسلام) وجود دارد که بر طبق آن ضرر و زیان زدن به شخص یا اشخاص دیگر به هیچ وجه روا نیست و به شدت آن را نهی می نماید.

باید گفت که انسان هایی به نام مسلمان که خاصیت انسانی ندارند، به هیچ یک از ارزش های فرهنگ اسلامی نه عقیدت دارند و نه پایبند هستند. اعمال غیر انسانی و غیر اسلامی آن ها در کشور ما، جوامع اسلامی و دیگر جوامع انسان ها ظاهر استند.

همه می دانیم که کره زمین، این ستاره ای کوچک و زیبا، محل زندگانی انسان ها و زنده جان ها چه حیوان، ماهی ها و نباتات در خاک و آب و هوا، امروز در معرض خطر بزرگ، حتی تباهی ظاهر و چشم دید واضح، قرار گرفته است. این خطر ناشی از بی حرمتی ما به زادگاه ما یعنی زمین و استفاده نادرست و نامعقول از منابع زمین است.

استفاده ای عظیم و نادرست از منابع زیر زمینی، به کار بردن فابریکه های ناپاک که در افزایش کاربن دای اکساید تأثیر دارد، انداختن مواد کمیایی، فاضلات و مواد فابریکه ها و انواع پلاستیک و حتی دور انداختن مواد کشنده و فاضله های اتمی در خاک، دریا ها و ابحار زمین، این منابع زندگانی انسانی، حیوانی و نباتات را آلوده ساخته و خطر بزرگ را در سطح جهانی متوجه محیط زیست نموده است.

تأثیرات اوضاع طبیعی و آلودگی های جهانی در کشور ما، افغانستان:

باید بپذیریم که ساحه ارضی کشور ما در تحت پوشش و با پرده طبیعی و مصنوعی قرار ندارد و نخواهد داشت. فلهدا، از تغییرات اوضاع طبیعی کره زمین متأثر شده و علایم آن به صورت واضح در تغییر حالت طبیعی کشور ما در هر فصل سال ملاحظه می گردد. خشک سالی، عدم برف و بارندگی کافی و متوازن در مناطق مختلف کشور و یا برفباری شدید و سرازیر شدن سیلاب های ناگهانی بنا بر باران های شدید موضعی که گاهی اسباب ویرانی و تخریبات شدید بار آورده است، از علایم تغییر آب و هوا در سطح جهان و در افغانستان است. ضمناً باید بپذیریم که ما افغان ها در خرابی زمین و خرابی محیط زیست خود دست قوی داریم.

۱. آلوده گی هوا و بی نظافتی در شهر های بزرگ افغانستان:

آنهایی که در شهر های بزرگ وطن ما خاصاً در کابل زندگی می نمایند، به خوبی مطلع اند که محیط زیست باشندگان این شهر، آلوده و ناپاک است که برای زندگی همه خاصاً برای اطفال و بزرگسالان نهایت خطرناک می باشد. این حالت که ناشی از عدم توجه حکومت در طول سال های چند و باشندگان این شهر به وجود آمده است، عواقب نهایت پر خطر در قبال دارد. تعداد زیاد موتر های کهنه، استفاده از مواد سوخت ناپاک، عدم توجه حکومت و شاروالی ها، نبودن قوانین حفظ محیط زیست، توسعه سرسام آور شهر بدون پلان شهری درست، عدم توجه باشندگان از حد زیاد خاصاً در کابل، این همه خرابی ها، سبب شده اند که باشندگان آن در یک محیط آلوده ای از حد زیاد و در یکی از شهر های ناپاک روی زمین زندگی می نمایند که هیچ نوع روش زندگی مناسب از طرف باشندگان آن و مسؤولان دولتی مراعات نمی گردد. باید بدانیم که حالت فعلی این شهر آلوده از آب و هوای ناپاک، اما آینده های نزدیک این شهر، زهرآلود و حتماً زیاده از امروز کشنده خواهد بود.

۲. استفاده ای نادرست از آب دریا ها و آب زیر زمینی در افغانستان.

بنا بر عدم ستراتیجی و برنامه انکشافی معقول و متوازن ملی در افغانستان و نبود قوانین حفظ محیط زیست در طی سال های اخیر، ما هیچ گاهی از منابع آبی دریایی افغانستان برای انکشاف زراعت و حفظ محیط زیست در کشور ما استفاده نتوانستیم. اما، با استفاده از تکنالوجی امروز و در عدم قوانین و اداره حکومتی، مردم در کابل و همه نواحی افغانستان برای استفاده های نادرست از آبهای زیر زمینی دست زدند که من این منبع بزرگ ملی را خون قلب و رگ های، زمین کشور می دانم. نادانی از این حقیقت که منابع آب زیر زمینی در کشور با ارزشتر از هر غنای زیر زمینی بوده و مال همه مردم کشور است و در صورت

استفاده غیر علمی، به زودی تمام خواهند شد. همین حالا آب های زیر زمینی در کابل و حوالی آن آلوده با امراض و زهرآلود گردیده و اسباب مرگ و میر خاصناً اطفال و بزرگ سالان می گردد.

۳. تباهی و قطع جنگلات در افغانستان.

از سال هایی چند بنا بر اداره نادرست حکومتی و فساد اداری، جنگلات افغانستان در شرق و غرب کشور مورد تعرض و نابودی قرار گرفته اند. این حالت نه تنها در ادامه خشک سالی کمک میکند، بلکه علاوه از نقص مادی و تخریب محیط زیست، اسباب سرازیر شدن سیلاب های منطقه ای و نابودی خاک مفید را که در طول قرن ها ایجاد شده است، میگردد. برای جلوگیری از تخریب بیشتر محیط زیست در کشور و بهبود حالات فعلی و سهمگیری فعال و هوشیارانه در حفظ زمین، ما به اقدامات فوری، کوتاه مدت و طویل المدت زیر ضرورت شدید داریم:

الف: به کمک مالی و سهمگیری سازمانهای وابسته و مسوؤل ملل متحد و کشور های دوست افغانستان، طرح، تصویب و به کار بردن پالیسی ملی ساینس و تکنالوجی که حفظ محیط زیست یکی از اجزای پالیسی ملی ساینس و تکنالوجی در کشور خواهد بود. پالیسی ساینس و تکنالوجی تنها مسایلی مربوط به محیط زیست را در بر نخواهد داشت، بلکه کشور را در انکشاف ساینس و تکنالوجی، مسایلی مربوط به امور صحی، انکشاف زراعت و در نهایت تأسیس موسسه ای عالی تحقیقات ساینس و تکنالوجی که شامل بر تحقیقات علمی بر مسایل محیط زیست نیز خواهد بود، ما را کمک خواهد کرد.

ب: طرح، تصویب و از همه مهمتر تطبیق قانون حفظ محیط زیست که دارای مواد وسیع و همه جانبه ای حفظ محیط زیست نیز باشد و بر همه مخربین محیط زیست تطبیق گردد.

ج: توجه فزاینده برای حفاظت محیط زیست و رشد دوامدار اقتصادی و اجتماعی از طریق شامل نمودن محافظت محیط زیست در اهداف آموزشی و نصاب تعلیمی به صورت عموم و به صورت خاص در اهداف آموزشی و نصاب های تعلیمی تمام کورس های تخنیکی و مسلکی.

هه: سهم رسانه های اجتماعی دولتی و غیر دولتی در آشنایی افکار عمومی جامعه ای ما در جهت حفظ محیط زیست نهایت مهم و مؤثر است. ایجاب می نماید که برنامه های قابل فهم در آشنایی مردم بر اهمیت نگهداشت محیط زیست تدوین و از طرف رسانه ها نشر گردد.

محیط زیست محیط زندگانی و خانه ای همه اتباع کشور است. ما برای زندگی بهتر و آبرو مندانه تر در حفظ آن وظیفه ای وجدانی و ایمانی داریم.

پایان